

- Zwracamy się z wnioskiem o niezwłoczne wprowadzenie do wykazu prac legislacyjnych oraz rozpoczęcie konsultacji publicznych i uzgodnień opracowanego przez Ministerstwo Zdrowia projektu ustawy, który ureguluje zasady stwierdzania zgonu – pisze Ludwik Węgrzyn, prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich do premiera Mateusza Morawieckiego.

Jak przypomina prezes Ludwik Węgrzyn, z informacji przekazanych przez Ministerstwo Zdrowia na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wynika, iż projekt ustawy został opracowany kilka miesięcy temu i nie może zostać skierowany do dalszych prac legislacyjnych. Tymczasem Związek Powiatów Polskich od kilkunastu lat kieruje apele do kolejnych rządów o uregulowanie *wydawałoby się prostej dla ustawodawcy kwestii, ale niezmiernie ważnej dla obywateli.*

Problem opisywany przez ZPP polega na tym, że obecnie obowiązujące przepisy o zasadach stwierdzania zgonu pochodzą z lat 50 i 60-tych ubiegłego wieku (ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych - dalej ustawa, rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzania zgonu i jego przyczyny – dalej rozporządzenie) i nie przystają do innych obowiązujących przepisów.

Związek Powiatów Polskich przypomina, jak kształtuje się obecny stan prawny.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie, przy czym żaden przepis rangi ustawowej nie definiuje pojęcia „lekarza leczącego w ostatniej chorobie”. Pojęcie to jest zdefiniowane w rozporządzeniu, pomimo braku upoważnienia ustawowego i z pominięciem faktu, że w ciągu przeszło 50 lat od wejścia w życie aktu wykonawczego kilkanaście razy zmieniały się zasady funkcjonowania i finansowania służby zdrowia. Natomiast każde wkroczenie w materię ustawową przez organy władzy wykonawczej w akcie podstawowym prowadzi do niedopuszczalnego naruszenia hierarchii źródeł prawa (wyrok TK z 11 maja 1998 r., P 9/98).

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy w razie niemożności dopełnienia przepisu ust. 1, stwierdzanie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego. Zgodnie z powołanym przepisem starosta jest uprawniony do wskazania innej niż lekarz osoby powołanej do stwierdzania zgonu. Tymczasem, jak podaje ZPP zgodnie z aktualną opinią Ministra Zdrowia tylko lekarz jest osobą uprawnioną do stwierdzania zgonu.

Począwszy od 1997 r. ustawa o cmentarzu i chowaniu zmarłych była nowelizowana przeszło 20 razy. Przedmiotem zmian był również art. 11, jednak żadna z nowelizacji nie zniosła stanu niezgodności z obowiązującą Konstytucją. Z kolei treść rozporządzenia w obecnych czasach często nie daje się już w praktyce stosować.

Dlatego ZPP wnosi o bezzwłoczne podjęcie stosownych działań legislacyjnych.